

Ženy vo vede – ZVEDAVÉ DEBATY – Košice	2
Online, eraportal.sk, 28. 5. 2025, 10:04	
Slovensko a Ukrajina inovujú environmentálne vzdelávanie v prírodnom teréne a laboratóriách	5
Online, ssn.sk, 28. 5. 2025, 13:19	
FOTO: Košická univerzita si pripomenula Pavla Jozefa Šafárika v dobových kostýmoch, interaktívne aj edukačne	7
Online, koscak.sk, 28. 5. 2025, 16:00	
Regina	8
Televízia - STVR 2, Regina, 28. 5. 2025, 16:30	
Šaca v Lige majstrov futbalovej medicíny	9
Online, tlacovespravy.sme.sk, 28. 5. 2025, 23:59	

Ženy vo vede – ZVEDAVÉ DEBATY – Košice

28. 5. 2025, 10:04, Zdroj: eraportal.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 122 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 50 EUR

Ženy vo vede – ZVEDAVÉ DEBATY – Košice

Domovská stránka » Podujatia » Ženy vo vede – ZVEDAVÉ DEBATY – Košice

Začiatok: 19. 06. 2025 17:00

Koniec: 19. 06. 2025 18:00

Typ podujatia: Diskusia

Organizátor: NCP VaT pri CVTI SR, Bratislava

Miesto konania: Knižnica pre mládež mesta Košice, Kukučínova 2, 043 59 Košice

Štát: Slovensko

Veda na východnom Slovensku: potenciál, ktorý si zaslúži pozornosť!

Aj v regiónoch ako je východné Slovensko, sa robí špičkový výskum a vznikajú inovatívne nápady, ktoré môžu rozvíjať budúcnosť. Miestne univerzity, výskumné centrá či zariadenia jednotlivci prispievajú k rozvoju v oblastiach od biomedicíny až po technológie a spoločenské vedy. Popularizácia vedy a jej osobností aj mimo hlavných miest vytvára príležitosti aj pre mladých ľudí, rozvíja sa tým spolupráca s priemyslom a zvyšuje sa celospoločenské povedomie o význame výskumu. Podpora vedy v regiónoch znamená podporu talentu, inovácií a budúcnosti Slovenska ako celku.

To niečo je dnes obrovská spoločnosť Matsuko, ktorá vyvíja Skype budúcnosti, čiže technológiu, ktorá umožní 3D holografické konferencie v rozšírenej realite. Mária Virčíková je CEO Matsuko a zároveň magazínom Forbes označená za TOP ženu slovenského biznisu v roku 2024. Terézia Kisková z Univerzity P.J. Šafárika testuje lišajník ako antidepresívum. V laboratóriu náhodne zistila, že lišajník by mohol vďaka svojím účinkom pôsobiť aj ako liek na depresiu. Patrícia Fogelová je vedkyňa humanitných vied, orientuje sa na históriu a dejiny a je odborníčka na holokaust a sociálne politické dejiny 20. storočia.

Diskutujúce:

Mária Virčíková (CEO Matsuko), je slovenská podnikateľka a odborníčka na umelú inteligenciu a robotiku, známa ako spoluzakladateľka a generálna riaditeľka technologickej spoločnosti Matsuko. Táto firma vyvinula technológiu umožňujúcu 3D holografickú komunikáciu v reálnom čase, čo je označované ako „Skype budúcnosti“. Technológia umožňuje vytvoriť vlastný hologram len s pomocou smartfónu či notebooku a jeho kamery. Firma spolupracuje s významnými telekomunikačnými spoločnosťami ako Orange, Telefónica, Deutsche Telekom a Vodafone, ako aj s technologickými gigantmi ako Nokia.

Mária Virčíková vyštudovala kybernetiku a umelú inteligenciu na Technickej univerzite v Košiciach. Počas štúdia sa začala zaujímať o oblasť interakcie človek–robot a emocionálnu inteligenciu robotov. V rámci svojho výskumu sa venovala vývoju robotov, ktoré pomáhajú ľuďom, napríklad deťom s autizmom alebo starším osobám. Okrem svojej podnikateľskej činnosti sa Mária Virčíková angažuje v podpore žien v technológiach. Spolupracuje s iniciatívou „Aj Ty v IT“, ktorá sa zameriava na prilákanie dievčat a žien do sveta IT a programovania. Mária Virčíková bola dvakrát zaradená do prestížneho rebríčka Forbes 30 pod 30 a získala ocenenie Young Global Leader od Svetového ekonomického fóra. Je tiež držiteľkou European Tech Women Award a ocenenia SXSW Award.

RNDr. Terézia Kisková, PhD., je slovenská vedkyňa a pedagogička so zameraním na fyziológiu živočíchov, molekulárnu biológiu a neurovedy. Pôsobí na Ústave biologických a ekologických vied Prírodovedeckej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Výskum Terézie Kiskovej sa zameriava na stres, depresiu a neurodegeneratívne ochorenia. Zároveň skúma účinky prírodných látok, ako je atranorin, resveratrol a ďalšie bioaktívne zlúčeniny, na správanie a biochemické procesy u živočíchov. Terézia Kisková je aktívna aj mimo akademického prostredia. Je členkou občianskeho združenia PRÍRODOVEDEC, ktoré podporuje pedagogickú a vedeckú činnosť na Prírodovedeckej fakulte **UPJŠ**. V rámci tohto združenia sa podieľa na organizovaní vedeckých podujatí, ako sú konferencie a semináre, a podporuje rozvoj študentov prostredníctvom štipendií a zahraničných mobility.

Mgr. Patrícia Fogelová, PhD., je slovenská historička a vedecká pracovníčka, špecializujúca sa na politické a sociálne dejiny 20. storočia, s dôrazom na obdobie Slovenskej republiky 1939–1945. V súčasnosti pôsobí ako samostatná vedecká pracovníčka v Spoločenskovednom ústave Slovenskej akadémie vied. V rámci svojho výskumu sa Patrícia Fogelová venuje aj problematike holokaustu, najmä rómskeho holokaustu na území južného Slovenska. Spolu s Veronikou Szeghy-Gayer predstavili na konferencii „Aktuálny stav rómskych štúdií IV“ v decembri 2023 príspevok s názvom „Ako skúmať rómsky holokaust na území južného Slovenska? Prípadová štúdia o Košiciach“.

Moderátorka: Michaela Krížová

Ženy vo vede. Zdroj: <https://vedanadosah.cvtisr.sk>

Veda na východnom Slovensku: potenciál, ktorý si zaslúži pozornosť!

Aj v regiónoch ako je východné Slovensko, sa robí špičkový výskum a vznikajú inovatívne nápady, ktoré môžu rozvíjať budúcnosť. Miestne univerzity, výskumné centrá či zariadenia jednotlivci prispievajú k rozvoju v oblastiach od biomedicíny až po technológie a spoločenské vedy. Popularizácia vedy a jej osobností aj mimo hlavných miest vytvára príležitosti aj pre mladých ľudí, rozvíja sa tým spolupráca s priemyslom a zvyšuje sa celospoločenské povedomie o význame výskumu. Podpora vedy v regiónoch znamená podporu talentu, inovácií a budúcnosti Slovenska ako celku.

To niečo je dnes obrovská spoločnosť Matsuko, ktorá vyvíja Skype budúcnosti, čiže technológiu, ktorá umožní 3D holografické konferencie v rozšírenej realite. Mária Virčíková je CEO Matsuko a zároveň magazínom Forbes označená za TOP ženu slovenského biznisu v roku 2024. Terézia Kisková z Univerzity P.J. Šafárika testuje lišajník ako antidepresívum. V laboratóriu náhodne zistila, že lišajník by mohol vďaka svojím účinkom pôsobiť aj ako liek na depresiu. Patrícia Fogelová je vedkyňa humanitných vied, orientuje sa na históriu a dejiny a je odborníčka na holokaust a sociálne politické dejiny 20. storočia.

Diskutujúce:

Mária Virčíková (CEO Matsuko), je slovenská podnikateľka a odborníčka na umelú inteligenciu a robotiku, známa ako spoluzakladateľka a generálna riaditeľka technologického podniku Matsuko. Táto firma vyvinula technológiu umožňujúcu 3D holografickú komunikáciu v reálnom čase, čo je označované ako „Skype budúcnosti“. Technológia umožňuje vytvoriť vlastný hologram len s pomocou smartfónu či notebooku a jeho kamery. Firma spolupracuje s významnými telekomunikačnými spoločnosťami ako Orange, Telefónica, Deutsche Telekom a Vodafone, ako aj s technologickými gigantmi ako Nokia.

Mária Virčíková vyštudovala kybernetiku a umelú inteligenciu na Technickej univerzite v Košiciach. Počas štúdia sa začala zaujímať o oblasť interakcie človek–robot a emocionálnu inteligenciu robotov. V rámci svojho výskumu sa venovala vývoju robotov, ktoré pomáhajú ľuďom, napríklad deťom s autizmom alebo starším osobám. Okrem svojej podnikateľskej činnosti sa Mária Virčíková angažuje v podpore žien v technológiach. Spolupracuje s iniciatívou „Aj Ty v IT“, ktorá sa zameriava na prilákanie dievčat a žien do sveta IT a programovania. Mária Virčíková bola dvakrát zaradená do prestížneho rebríčka Forbes 30 pod 30 a získala ocenenie Young Global Leader od Svetového ekonomického fóra. Je tiež držiteľkou European Tech Women Award a ocenenia SXSW Award.

RNDr. Terézia Kisková, PhD., je slovenská vedkyňa a pedagogička so zameraním na fyziológiu živočíchov, molekulárnu biológiu a neurovedy. Pôsobí na Ústave biologických a ekologických vied Prírodovedeckej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Výskum Terézie Kiskovej sa zameriava na stres, depresiu a neurodegeneratívne ochorenia. Zároveň skúma účinky prírodných látok, ako je atranorin, resveratrol a ďalšie bioaktívne zlúčeniny, na správanie a biochemické procesy u živočíchov. Terézia Kisková je aktívna aj mimo akademického prostredia. Je členkou občianskeho združenia PRÍRODOVEDEC, ktoré podporuje pedagogickú a vedeckú činnosť na Prírodovedeckej fakulte **UPJŠ**. V rámci tohto združenia sa podieľa na organizovaní vedeckých podujatí, ako sú konferencie a semináre, a podporuje rozvoj študentov prostredníctvom štipendií a zahraničných mobilít.

Mgr. Patrícia Fogelová, PhD., je slovenská historička a vedecká pracovníčka, špecializujúca sa na politické a sociálne dejiny 20. storočia, s dôrazom na obdobie Slovenskej republiky 1939–1945. V súčasnosti pôsobí ako samostatná vedecká pracovníčka v Spoločenskovednom ústave Slovenskej akadémie vied. V rámci svojho výskumu sa Patrícia Fogelová venuje aj problematike holokaustu, najmä rómskeho holokaustu na území južného Slovenska. Spolu s Veronikou Szeghy-Gayer predstavili na konferencii „Aktuálny stav rómskych štúdií IV“ v decembri 2023 príspevok s názvom „Ako skúmať rómsky holokaust na území južného Slovenska? Prípadová štúdia o Košiciach“.

Moderátorka: Michaela Krížová

Michaela Krížová je podcasterka, moderátorka a aktivistka za detské práva. Vo svojom unikátnom podcaste Nezastaviteľné vytvára exkluzívny priestor pre ženské osobnosti, ktoré možno nie sú až také slávne ale svojou činnosťou rozvíjajú spoločnosť.

CVTI SR pripravuje pre rok 2025 v rámci vedecko-popularizačných aktivít exkluzívne moderované podujatia s názvom „Z VEDA VÉ DEBATY“ so slovenskými vedkyňami a vedcami s cieľom čo najatraktívnejším spôsobom informovať o vede. Moderované podujatia sa uskutočnia v krajských mestách v priestoroch našich krásnych knižníc. Štartovacie podujatie sa uskutočnilo v Krajskej knižnici P.O. Hviezdoslava v Prešove pri príležitosti výnimočného Týždňa slovenských knižníc a Medzinárodného dňa žien. Viac o predošlých podujatiach sa dozviete v sekcii Zvedavé debaty.

Zdroj: <https://vedanadosah.cvtisr.sk>, zverejnené: 28.5.2025; autor: rup

„Projekt SK4ERA II je spolufinancovaný Európskou úniou v rámci Programu Slovensko. Portál prevádzkuje Centrum vedecko-technických informácií SR“

Kontakty

Lamačská cesta 8A, P.O.Box 47, 840 05 Bratislava

Spravujte súhlas so súbormi cookie

Na poskytovanie tých najlepších skúseností používame technológie, ako sú súbory cookie na ukladanie a/alebo prístup k informáciám o zariadení. Súhlas s týmito technológiami nám umožní spracovávať údaje, ako je správanie pri prehliadaní alebo jedinečné ID na tejto stránke. Nesúhlas alebo odvolanie súhlasu môže nepriaznivo ovplyvniť určité vlastnosti a funkcie.

Funkčné

Vždy aktívny

Technické uloženie alebo prístup sú nevyhnutne potrebné na legitímny účel umožnenia použitia konkrétnej služby, ktorú si účastník alebo používateľ výslovne vyžiadal, alebo na jediný účel vykonania prenosu komunikácie cez elektronickú komunikačnú sieť.

Predvoľby

Technické uloženie alebo prístup je potrebný na legitímny účel ukladania preferencií, ktoré si účastník alebo používateľ nepožaduje.

Štatistiky

Technické úložisko alebo prístup, ktorý sa používa výlučne na štatistické účely. Technické úložisko alebo prístup, ktorý sa používa výlučne na anonymné štatistické účely. Bez predvolania, dobrovoľného plnenia zo strany vášho poskytovateľa internetových služieb alebo dodatočných záznamov od tretej strany, informácie uložené alebo získané len na tento účel sa zvyčajne nedajú použiť na vašu identifikáciu.

Marketing

Technické úložisko alebo prístup sú potrebné na vytvorenie používateľských profilov na odosielanie reklamy alebo sledovanie používateľa na webovej stránke alebo na viacerých webových stránkach na podobné marketingové účely.

Slovensko a Ukrajina inovujú environmentálne vzdelávanie v prírodnom teréne a laboratóriách

28. 5. 2025, 13:19, Zdroj: ssn.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 36 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 32 EUR

Slovensko a Ukrajina inovujú environmentálne vzdelávanie v prírodnom teréne a laboratóriách

Comments

HUSKROUA/23/ RS/1.2/027 – Environment for the Future by Scientific Education – work in nature (EFFUSE-win) je cezhraničný projekt, ktorý má ambíciu rozšíriť environmentálne povedomie a posilniť vedecké a digitálne kompetencie žiakov, študentov a učiteľov. Hlavnou témou je ochrana prírody v oblasti rieky Latorica, ktorá spája územie Slovenska a Ukrajiny, pričom do projektu sa zapojili obe krajiny.

Hlavným riešiteľom tohto projektu je Prírodovedecká fakulta **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ)**. Projektový tím tvoria obojstranne Ústav biologických a ekologických vied (ÚBEV) a Centra aplikovanej informatiky PF **UPJŠ** pod odborným vedením RNDr. Ivany Slepákovéj, PhD. Do projektu bola zapojená aj Užhorodská národná univerzita, ukrajinský Inštitút rozvoja Karpatského regiónu a slovenské občianske združenia Mlynský náhon a Riveer & Mountain. „Implementácia projektu sa začala 15. apríla 2025 a termín jej ukončenia je plánovaný 14. apríla 2027. Projekt je spolufinancovaný programom cezhraničnej spolupráce Interreg VI-A NEXT Maďarsko-Slovensko-Rumunsko-Ukrajina pre obdobie rokov 2021 – 2027 vo výške 90 % Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR v rozsahu 5 % a **UPJŠ** v Košiciach taktiež v rozsahu 5 %. Celkový rozpočet projektu je 672 206,58 eur,“ informovala RNDr. Ivana Slepáková, PhD. (ÚBEV PF **UPJŠ**). Aktuálne riešený projekt nadväzuje na bohaté skúsenosti získané v predchádzajúcom úspešne riešenom projekte HUSKROUA/1901/6.1/0075.

Medzi hlavné ciele projektu patrí vytvorenie zážitkových programov, ktoré umožnia účastníkom pracovať priamo v prírode, objavovať biodiverzitu a riešiť reálne ekologické problémy. Nemenej dôležitým aspektom je formovanie budúcej komunity vedcov. „Vytvorením siete spolupracujúcich univerzít, škôl a občianskych združení v pohraničných regiónoch podporíme mladých ľudí so záujmom o vedu a ochranu životného prostredia. Naším cieľom je rozvíjať u mladšej generácie environmentálne a digitálne kompetencie – používaním moderných technológií, budovaním databáz a uplatňovaním jazykovej spolupráce v rámci výučby aj výskumu. Dôraz budeme kladť predovšetkým na praktické učenie – pozorovanie, výskum v teréne, experimenty a spolupráca s odborníkmi,“ priblížila komunikačná manažérka projektu RNDr. Viktória Majláthová, PhD., univerzitná docentka (ÚBEV PF **UPJŠ**).

Príroda ako laboratórium

Do projektu sú zapojené základné a stredné školy, ktoré sa zúčastnia jedno-

a viacdňových výprav do prírody. Žiaci budú pod dohľadom odborníkov pozorovať živočíchy a rastliny, skúmať pôdu, sledovať invázne druhy a učiť sa o vzťahoch v ekosystéme. Zážitkové učenie v teréne podporí záujem o vedu a pripraví žiakov na budúce uplatnenie sa v oblastiach ako veda, technológie či ekológia, rovnako rozvinie tímovú spoluprácu, komunikačné a jazykové zručnosti. Súčasťou aktivít budú taktiež školské zelené projekty, odborné prednášky na školách a diskusie s vedcami.

Veda pre budúcnosť

Na Prírodovedeckej fakulte **UPJŠ** v Košiciach je plánovaný vznik dvoch špecializovaných laboratórií – Biology Living Lab a Biology Science Lab – ktoré budú súčasťou siete LYS (Laboratories for Young Scientists). Na Užhorodskej národnej univerzite bude založené laboratórium Environmental Solutions Lab. Tieto priestory ponúknu študentom a učiteľom možnosť pracovať s mikroskopmi, digitálnymi nástrojmi, VR technológiami a skúmať prírodu aj v interiéri. Cieľom je podporiť zážitkové učenie, v ktorom sa prepája výskum s inováciami, a zapojiť všetky zainteresované strany – študentov, učiteľov, vedcov a verejnosť.

Digitálne inovácie a cezhraničná spolupráca

Digitálne vzdelávanie bude realizované formou online školení, budovania databáz, tvorby popularizačných a študentských videí a spoločnej knižnej edície „Čo by sme mali vedieť o...“. Vďaka platforme EFFUSE – win vznikne priestor na výmenu dát medzi vedcami, pedagógmi a školami. Projekt je tak prínosný pre širokú skupinu, jednak žiakov a učiteľov základných a stredných škôl, študentov biológie na PF **UPJŠ** v Košiciach, ale aj ďalších odborníkov v oblasti zoológie, botaniky, mikrobiológie či didaktiky biológie, širokú verejnosť a miestne komunity.

Projekt spája vedu, prírodu a technológie v jeden inovatívny a prakticky orientovaný program, ktorý zmení doterajšie vzdelávanie so zameraním na životné prostredie. Jeho cieľom je vychovať generáciu, ktorá bude nielen poznať prírodu, ale bude si vedomá aj potreby jej ochrany a zachovania pre ďalšie budúce generácie.

Mgr. Laura Holňanová, PhD., tlačová referentka a hovorkyňa **UPJŠ** v Košiciach

Kontakt pre médiá:

RNDr. Viktória Majláthová, PhD., univerzitná docentka

Komunikačný manažér

E-mail: viktoriamajlathova@upjs.sk

Tel.: +421 55 234 1191

RNDr. Ivana Slepáková, PhD.

E-mail: ivana.slepakova@upjs.sk

Projektový manažér

Tel.: +421 55 234 2383

Web: <https://effuse.science.upjs.sk/index.php/sk/>

<https://www.upjs.sk/prirodovedecka-fakulta/25885/>

Komentáre

Autor: Pridal | RO SSN Košice || RO SSN Košice

FOTO: Košická univerzita si pripomenula Pavla Jozefa Šafárika v dobových kostýmoch, interaktívne aj edukačne

📅 28. 5. 2025, 16:00, Zdroj: koscak.sk , Autor: Lucia Biceková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 6 407 GRP: 0,14 OTS: 0,00 AVE: 338 EUR

FOTO: Košická univerzita si pripomenula Pavla Jozefa Šafárika v dobových kostýmoch, interaktívne aj edukačne

Pri príležitosti 230. výročia narodenia významného slovanského vedca a vzdelanca Pavla Jozefa Šafárika zorganizovala Univerzitná knižnica **UPJŠ** v Košiciach originálne podujatie pod názvom „Šafárik v knižnici – narodeninová oslava“.

Utorkový program bol určený predovšetkým stredoškólakom a jeho cieľom bolo priblížiť mladým ľuďom osobnosť Šafárika nielen ako historickú postavu, ale aj ako inšpiratívneho vzdelanca, polyglota, kartografa a humanistu s presahom do súčasnosti.

Jedným z najväčších lákadiel podujatia bola možnosť vidieť originálne kartografické rukopisy, vrátane unikátnej Etnografickej mapy. Program doplnila aj odborná prednáška, komentovaná výstava, fotokútik so „živým Šafárikom“, interaktívny kvíz a zážitkový „Piknik so Šafárikom“.

Pozrite si fotogalériu z tohto milého podujatia

Galéria: 15 fotiek

Autor: Lucia Biceková

Regina [↗](#)

📺 28. 5. 2025, 16:30, Relácia: **Regina**, Stanica: **STVR 2**, Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

AVE: 181675 EUR

[strojový prepis] ...Anonymný prieskum zabezpečuje filozofická fakulta **univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** a výsledky by mali napomôcť k tomu, aby sa študenti učili v príjemnejšom, priateľskom a bezpečnom prostredí....

Šaca v Lige majstrov futbalovej medicíny

28. 5. 2025, 23:59, Zdroj: tlacovespravy.sme.sk, Vydavateľ: Petit Press, a.s., Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 6 315 GRP: 0,14 OTS: 0,00 AVE: 336 EUR

Šaca v Lige majstrov futbalovej medicíny

Začiatkom mája tohto roka sa na štadióne Atletica Madrid uskutočnila výročná konferencia FIFA „Football Medicine: New Frontiers“.

Medzi 3 000 účastníkmi boli aj špecialisti z Nemocnice AGEL Košice-Šaca a Kardiocentra.

Civitas Metropolitano Stadium, Madrid Konferencia FIFA

Profesor Roberto Rossi

je významným talianskym ortopédom a traumatológom, ktorý pôsobí ako riadny profesor ortopédie a traumatológie na Univerzite v Turíne a zároveň ako riaditeľ Univerzitnej kliniky ortopédie a traumatológie v nemocnici Mauriziano Umberto I v Turíne. Okrem akademickej a výskumnej činnosti pôsobí profesor Rossi aj v JImedical, modernom zdravotníckom centre v Turíne, ktoré je úzko prepojené s FC Juventus Turín. Profesor Rossi je ortopedickým konzultantom futbalového klubu Juventus FC. V tejto úlohe sa podieľa na starostlivosti o hráčov, vrátane diagnostiky, liečby a rehabilitácie športových zranení. Verejnosti sa stal známym, medziiným, aj vďaka operácii kolena Paula Pogbu v septembri 2022.

Profesor Roberto Rossi

Mnoho lekárov, ktorí sa venujú športovej medicíne, boli aktívnymi športovcami. Je to aj váš prípad?

R. R: Aktívne sa venujem bicyklovaniu a lyžovaniu.

Medzi talianskymi fanúšikmi sa vraj hovorí, že každý Talian sa narodí s dvoma vecami - s menom a s klubom. Platí to aj na vás?

R. R.: Áno, platí to aj na mňa. Som fanúšikom tímu, ktorý súperí s tímom, pre ktorý pracujem. Viac neprezradím...

Ste členom tímu prestížneho centra futbalovej medicíny JImedical. Môžete, prosím, čitateľom priblížiť koncepciu jeho činnosti?

R. R.: Koncepcia centra JImedical je založená na poskytovaní individualizovaných rehabilitačných programov, a to v závislosti od druhu športu, ako aj individuality samotného športovca. Sústreďujeme sa na absolútne špičkovú kvalitu nami poskytovaných služieb.

JIMedical je špičkové zdravotnícke centrum v Turíne, ktoré vzniklo v spolupráci medzi Juventus Football Club a Santa Clara Group. Nachádza sa východne od Allianz Stadium

Roky spolupracujete so špičkovými svetovými hráčmi. Majú nejakú spoločnú povahovú črtu?

R. R.: Takto by som to neformuloval. Každý z nich je osobnosťou sám o sebe a podľa toho k nim aj pristupujem.

Aké emócie zažíva špičkový profesionálny športový lekár počas zápasu svojich zverencov?

R. R.: Dúfam, že sa u nich neobnovia problémy, ktoré som u nich liečil, napríklad ťažkosti s kolenom u futbalistov, a že sa neobjavia nové.

MUDr. Varga a Profesor Rossi

MUDr. Mgr. Maroš Varga, PhD., MHA

je rodákom zo Šace. Lekársku fakultu **UPJŠ** absolvoval v roku 1998 a v roku 2005 atestoval z ortopédie. V Nemocnici AGEL Košice-Šaca pracuje na Klinike muskuloskeletálnej a športovej medicíny **UPJŠ** a pôsobí vo funkcii projektového riaditeľa. Špecializuje sa na artroskopické operácie ramena a kolena, absolvoval množstvo zahraničných školení a stáží, v rokoch 2007 – 2009 bol lekárom HC Košice.

Čo vás na konferencii najviac zaujalo alebo prekvapilo?

M. V.: Osobne ma najviac zaujala skutočnosť, že už poznáme gény, ktorých prítomnosť alebo neprítomnosť u športovca rozhoduje o miere rizika vzniku športových poranení. Toto poznanie mení celkovú stratégiu prípadného „nákupu“ voľných hráčov. Niečo ako genetický pas je budúcnosť, ktorá bude zásadne ovplyvňovať perspektívu hráčov. Už v ranom detstve budeme na základe genetických testov vedieť rodičom predpovedať pravdepodobnosť poranení svalov, väzov, šliach u ich dieťaťa. To môže zásadným spôsobom vplývať na voľbu športovej disciplíny v detstve. Poznám množstvo mladých talentovaných športovcov, ktorí boli úspešní do 18. roku života, ale kvôli

zraneniam sa nedokázali presadiť v kategórii dospelých. Tomu by sme už v najbližšej budúcnosti mohli predísť.

Roky sa špecializujete na liečbu úrazov kolena. Sú rozdiely medzi starostlivosťou o kolená u profesionálnych a amatérskych futbalistov?

M. V.: Z medicínskeho hľadiska je úraz ako úraz, poranenie ako poranenie a nerozlišujeme, či vykonávame typ operačného výkonu u amatérskoho alebo profesionálneho športovca. Odlišná je však intenzita a kvalita následnej pooperačnej rehabilitácie a rekonvalescencie. Na našom pracovisku disponujeme veľmi kvalitným tímom fyzioterapeutov, ktorí individuálne, podľa typu športovej aktivity a výkonnosti, prispôbujú pooperačnú starostlivosť každému športovcovi. Profesionálny športovec je, pochopiteľne, viac motivovaný k návratu do plnej výkonnosti a, samozrejme, má na pooperačnú rekonvalescenciu aj viac času.

Čo by ste poradili mladým futbalistom a ich rodičom, aby predišli vážnym zraneniam?

M. V.: Poradil by som im, aby ešte pred tým, ako sa ich dieťa začne aktívne venovať futbalu, navštívili ortopéda alebo športového lekára, ktorý na základe klinických údajov a celkového telesného statusu zhodnotí, či je pre dieťa futbal vhodnou voľbou. Samozrejme, stanovisko lekára je odporúčaním, rozhodnutie a zodpovednosť ostáva na rodičoch.

Ako vidíte budúcnosť športovej medicíny vo futbale?

M. V.: Vývoj je naozaj enormný. Poznatky pribúdajú každým dňom. Zranenia však budú neustále a poznatky o ich prevencii musia byť implementované naprieč všetkými vekovými kategóriami. Budúcnosť vidím v genetickom testovaní, implementácii preventívnych programov už do základných škôl. Ak už dôjde k úrazu pri športovej činnosti, vidím budúcnosť v regeneračnej medicíne. Významnou mierou pribúdajú vedecké práce o regenerácii tkanív - svalov, šliach, väzov a chrupky a podobne. Ak budeme vedieť urýchliť hojenie poranení, či už po operácii alebo po neoperačnej liečbe, tým rýchlejšie budeme vedieť vrátiť športovca na trávnik. Aj v našom centre pracujeme na vedecko-výskumných projektoch, ktorých výsledkom by malo byť napríklad zrýchlenie hojenia defektov chrupky, kostí a podobne.

MUDr. Varga a MUDr. Polan

MUDr. Peter Polan, PhD., MPH

je rodeným Košičanom. Lekársku fakultu **UPJŠ** absolvoval v roku 1997, má atestáciu v odbore ortopédia. V Nemocnici AGEL Košice-Šaca pôsobí vo funkcii prednostu Kliniky muskuloskeletálnej a športovej medicíny **UPJŠ** LF a Nemocnice AGEL Košice-Šaca. Špecializuje sa na endoprotetiku kolenného a bedrového kĺbu. Absolvoval množstvo zahraničných školení a stáží, je autorom mnohých odborných publikácií. Viac ako 25 rokov pracuje ako klubový a reprezentačný lekár pri popredných slovenských kluboch a reprezentačných výberoch Slovenska v hádzanej, basketbale a futbale.

Čo je to FIFA a aké sú jej hlavné ciele?

P. P.: FIFA je medzinárodná futbalová organizácia založená v roku 1904 v Paríži, sídli vo Švajčiarsku. FIFA združuje 211 národných futbalových zväzov z piatich kontinentov. Hlavným poslaním FIFA je podpora a rozvoj futbalu na globálnej úrovni - vrátane organizácie svetových majstrovstiev, nastavovania športovo-technických i etických štandardov, podpory školenia trénerov, rozhodcov. Jednou z dôležitých aktivít FIFA je aj podpora a rozvoj zdravotníckych služieb s dôrazom na futbalovú medicínu, ktorá je zastrešená pod hlavičkou FIFA Medical Centre of Excellence (FMcE)

Kedy začali FMcE vznikať a koľko takýchto centier je na svete?

P. P.: Prvé centrum vzniklo v Schulthess Clinic v Zürichu v roku 2005. Centrum v Košiciach-Šaci patrí medzi najmladšie centrá, akreditované bolo v roku 2017. V súčasnosti je vo svete registrovaných 49 FMcE v 32 krajinách. Centrum v Šaci je jediné na Slovensku.

Aké podmienky musela splniť Nemocnica AGEL v Košiciach-Šaci, aby bola zaradená medzi extraligu centier futbalovej medicíny?

P. P.: Každé centrum musí v rámci prijímacieho procesu preukázať dlhodobé skúsenosti s prácou v oblasti športovej medicíny, ortopédie, traumatológie, športovej rehabilitácie, ale aj kardiológie a ďalších odborov. Jedným z hlavných kritérií k zaradeniu medzi FMcE je multidisciplinárna spolupráca v rámci jedného centra. Významným kritériom je spolupráca s národnými športovými zväzmi, skúsenosti s prácou a zabezpečením národných tímov s futbalovými klubmi a futbalovými akadémiami. Nemenej dôležitou je aj akademická činnosť a účasť na vedecko-výskumných projektoch, pre medikov ponúkame samostatný voliteľný predmet: „Artroskopia a športová medicína“, ktorý bol inšpiráciou pre viacerých, dnes už renomovaných ortopédov a telovýchovných lekárov.

Mohli by ste, prosím, čitateľom priblížiť, čo to vo svete športovej medicíny znamená, ak nemocnica získa titul FIFA Medical Centre of Excellence?

P. P.: Myslím, že keď poviem, že patríme do elitného klubu 49 najlepších centier na svete, už to nepotrebuje ďalší komentár.

Kam podľa vás smeruje športová medicína?

P. P.: Základom je multidisciplinárny prístup, ktorý už presahuje aj hranice klasickej medicíny. Údaje z GPS senzorov, ktoré majú hráči počas tréningu, a plejáda biochemických markerov a psycho-fyziologických testov sú následne analyzované. Výsledky analýzy nám umožňujú vytvárať komplexné individuálne profily hráčov. Na základe profilov sme schopní predvídať zranenia, monitorovať únavu a regeneráciu, predísť pretrénovanosti a prispôbovať tréningovú záťaž. Pokroky v regeneratívnej medicíne, vrátane využitia kmeňových buniek a biomateriálov, úplne menia zaužívané postupy pri liečbe poškodených tkanív. Ak sa vám zdá, že hovorím o ďalekej budúcnosti, tak vás musím poopraviť, je to už skutočnosť, ktorú žijeme.

MUDr. Varga, Profesor Sabol a MUDr. Polan

prof. MUDr. František Sabol, PhD., MPH, MBA

- prednosta Kliniky srdcovej a cievnej chirurgie **UPJŠ** LF a KCE, kardiochirurg a univerzitný profesor, založil a vedie Kardiocentrum AGEL Košice-Šaca a od 1. januára 2025 vedie aj Nemocnicu AGEL Košice-Šaca. Skúsený zdravotnícky manažér má za sebou bohatú vedeckú a pedagogickú činnosť. Niekoľko rokov bol prodekanom Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Je členom Vedeckej rady **UPJŠ** LF v Košiciach.

Kardiochirurg a futbalová medicína?

F. S.: O tom, že som bol lekárom 1. FC Košice, som už v jednom z článkov hovoril. Málokto ale vie, že spolu s mojím kolegom a priateľom, prednostom Kliniky kardiovaskulárnej chirurgie 2. LF UK a FN Motol v Prahe, MUDr. Štěpánom Černým CSc., MBA sme dlhé roky spoluorganizovali futbalové zápasy zástupcov kardiochirurgických pracovísk Česko proti Slovensku. Boje to boli urputné, tí starší z nás čiastočný nedostatok kondície nahrádzali skúsenosťou, rozvahou a „dobrou hlavou“. Mojou špecialitou bolo kopanie penált. Bolo iróniou osudu, že v bráne spravidla stál proti mne môj priateľ MUDr. Černý.

Aký ste mali dojem po vypočutí prednášok?

F. S.: Jednoducho povedané, ideme správnym smerom, ale ešte nás čaká veľmi dlhá cesta. Pri niektorých prednáškach som už mal pocit, že sú „z iného sveta“.

Môžete byť, prosím, trochu obšírnejší?

F. S.: Futbalová medicína, tak, ako celá športová medicína, je dnes multidisciplinárny odbor. Môžem s pokojným svedomím povedať, že pokiaľ sa u našich športovcov vyskytne úraz, menej vážny alebo vážnejší zdravotný problém, ponúkame im u nás v Šaci, pod jednou strechou, komplexné zdravotné služby na špičkovej európskej úrovni. Vďaka účasti na tejto konferencii som ale pochopil, že v oblasti koncepcie tvorby individualizovaného tréningového programu a regenerácie, ktorý má za cieľ kontrolované zvýšenie výkonnosti športovca pri minimalizovanom riziku vzniku úrazov a zranení, nás čaká ešte dlhá cesta. Musíme ju absolvovať spoločne nielen s futbalovými klubmi a hráčmi. Som hlboko presvedčený, že je to jedna zo základných podmienok úspešného rozvoja slovenského futbalu.

Čo pripravujete v Šaci pre mladých aj dospelých futbalistov?

F. S.: Finalizujeme zavedenie metodiky sledovania spotreby kyslíka priamo počas tréningového procesu. V starostlivosti o profesionálnych, ale aj mladých futbalistov je to ďalší krok na pomyselný Olymp futbalovej medicíny, ktorý sme mali možnosť spoznať pred niekoľkými dňami v Madride. V areáli Nemocnice AGEL Košice-Šaca pripravujeme realizáciu významnej investície, v rámci ktorej vznikne aj úplne nové, špičkovo vybavené centrum športovej medicíny. Multidisciplinárny prístup, zabezpečenie komplexnej zdravotnej starostlivosti o športovcov a úzka spolupráca so športovými klubmi, ktoré pôsobia na celoslovenskej úrovni, je jednou z priorít vedenia Nemocnice AGEL Košice-Šaca, ako aj jej jediného akcionára. Záverom by som rád podotkol, že ani pri konfrontácii so špičkovými pracoviskami sa za kvalitu našej práce nemusíme hanbiť. Zároveň je nám jasné, že nás čaká ešte veľa práce. Skutočnosť, že v Šaci sa športu venuje tím odborníkov, v ktorých sa spája medicínska odbornosť a ľudskosť s láskou k športu, je zárukou, že svoj cieľ aj dosiahneme.

Autor: Petit Press, a.s. divízia východ